

Αθήνα, 29 Σεπτεμβρίου 2010

ΟΜΙΛΙΑ
του Προέδρου του ΣΑΤΕ Γεώργιου Βλάχου
στην Εσπερίδα του ΤΕΕ
«Εποπτεία Αγοράς Προϊόντων Δομικών Κατασκευών»

Κυρίες και Κύριοι.

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Το θέμα που τέθηκε προς συζήτηση σήμερα είναι εξαιρετικά σοβαρό για το σύνολο του τεχνικού κόσμου. Πλην, όμως, όπως συμβαίνει στη χώρα μας με όλα τα σοβαρά θέματα, λίγοι ενδιαφέρονται να ασχοληθούν ουσιαστικά μαζί τους. Οι περισσότεροι αποστρέφουν μάτια και ώτα απ' αυτά.

Προς επιβεβαίωση:

Βρισκόμαστε σε φάση συζητήσεων για την αναμόρφωση της νομοθεσίας περί μελετών και κατασκευών δημοσίων έργων, αλλά ουδείς διανοείται ότι καθοριστικός παράγων των έργων είναι τα υλικά κατασκευής.

Έτσι, οι προτεινόμενες από το ΥΠΟΜΕΔΙ «βελτιώσεις» του συστήματος παραγωγής δημοσίων έργων, σε κάθε περίπτωση, παρακάμπτουν για άλλη μια φορά το θέμα «προδιαγραφές – έλεγχος – αποδοχή – τιμολόγηση» των έργων και των Προϊόντων Δομικών Κατασκευών.

Ωστόσο, όλοι γνωρίζουν πως το θέμα αυτό συνδέεται άμεσα με την υπο-τιμολόγηση των έργων και τον απαράδεκτο μηχανισμό διαπίστωσης τιμών.

Συνδέεται και με τις πρωτοβουλίες του κλάδου – ιδίως του ΣΑΤΕ – για την αναμόρφωση του συστήματος τιμολόγησης και την σύσταση Παρατηρητηρίου Προϊόντων Δομικών Κατασκευών και Προμηθευτών.

Συνδέεται και με τις κοινοτικές οδηγίες για το συντονισμό των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, από την πρώτη έκδοση τους (1976) ως και σήμερα (ΠΔ 18/2007, οδηγία 18/2004/ΕΚ), οι οποίες υποχρεώνουν την εφαρμογή **«κοινών τεχνικών κανόνων»** κατά τη σύναψη των δημοσίων συμβάσεων, που σημαίνει ότι **η κατάρτιση των Τεχνικών Συγγραφών Υποχρεώσεων (ΤΣΥ) και των τιμολογίων πρέπει να γίνεται με αναφορά σε ισχύοντα ευρωπαϊκά πρότυπα και τεχνικές προδιαγραφές.**

Έναντι αυτών, εμείς σ' αυτή τη χώρα βιώνουμε την ιστορία των Κοινών Υπουργικών Αποφάσεων για συμμόρφωση των Προϊόντων Δομικών Κατασκευών με την Κοινοτική Οδηγία 89/106 οι οποίες, πέρα από την απαράδεκτη υστέρηση στην έκδοσή τους (εκκρεμεί πλήθος ακόμη) ουδέποτε ελήφθησαν υπόψη στην σύνταξη τιμολογίων, ΤΣΥ, και βέβαια τις αγνοεί παντελώς η Τιμαριθμική και η Επιτροπή Διαπίστωσης Τιμών της ΓΓΔΕ.

Απολύτως συνοπτικά θα περιγράψω την πραγματικότητά μας:

Υπάρχει ένα μεγάλο ουσιαστικό έλλειμμα και θεσμικό κενό ως προς το κανονιστικό τεχνικό πλαίσιο αναφοράς, που ισχύει για το σχεδιασμό και την εκτέλεση των δημοσίων έργων.

Οι τεχνικές προδιαγραφές στις συγγραφές υποχρεώσεων και στα τιμολόγια των δημοσίων έργων είναι κατά το πλείστον καταχρηστικές και αντίθετες με τις προβλέψεις της κοινοτικής νομοθεσίας για την τεχνική εναρμόνιση.

Το μεγαλύτερο έλλειμμα εντοπίζεται στις απαιτήσεις για τα Προϊόντα Δομικών Κατασκευών, που ενσωματώνονται στα έργα. Η συστηματική και χρόνια παρέκκλιση από την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων (π.χ. οδηγία 89/106/ΕΟΚ, ΠΔ 334/94) και η μεγάλη υστέρηση εναρμόνισης, **αφήνει τους κατασκευαστές εκτεθειμένους στην ανεξέλεγκτη κυκλοφορία υλικών που δεν συμμορφώνονται με τις ευρωπαϊκές τεχνικές απαιτήσεις και στην υπο-τιμολόγηση των έργων, δίνοντας το δικαίωμα στην ΕΕ να επιβάλει την επιτήρηση των έργων από τον ΕΣΠΕΛ.**

Στο ν/σ για την τροποποίηση του Ν.3669 ουδεμία αναφορά γίνεται στις σχετικές με τον ΕΣΠΕΛ υποχρεώσεις, οι οποίες και διατηρούνται (άρθρο 59, παρ.3).

Η μη συμμόρφωση με την κοινοτική οδηγία 89/106 (που προβλέπει την υποχρέωση σήμανσης CE ως προϋπόθεση κυκλοφορίας και ενσωμάτωσης δομικών προϊόντων) δημιουργεί:

1. Προβλήματα υποβάθμισης ποιότητας στα Δημόσια και Ιδιωτικά τεχνικά έργα
2. Προβλήματα αθέμιτου ανταγωνισμού τόσο μεταξύ των κατασκευαστικών επιχειρήσεων όσο μεταξύ της παραγωγής και εμπορίας δομικών προϊόντων

Θα αναφερθώ σε δυο συγκεκριμένα παραδείγματα που αρκετές φορές μας έχουν ταλαιπωρήσει:

Ως κατασκευαστές

Ως επιβλέποντες μηχανικούς

Ως χρήστες και, τέλος,

Ως καταναλωτές

Κεραμικά πλακίδια επίστρωσης δαπέδων και επιφανειών τοίχων

Είναι γνωστό ότι οι πολύ αυστηρές προδιαγραφές που καθορίζουν αντοχές σε τριβή, οξεία, υγρασία, επιτρεπόμενες αποκλίσεις σε διαστάσεις, επιπεδότητα κλπ τηρούνται σε πολλές βιομηχανίες στην Ευρώπη αλλά και στην Ελλάδα.

Έτσι έχουμε πλακίδια 'GRUP1,GRUP2,GRUP3,...κλπ' καθώς και πλακίδια Α' διαλογής, Β' διαλογής κλπ.

Δυστυχώς, η ανεξέλεγκτη κυκλοφορία την αγορά αλλά και η σχεδόν εξίσου ανεξέλεγκτη χρήση στη κατασκευή ιδιωτικών και δημοσίων έργων δεν διασφαλίζει τον καταναλωτή-χρήστη στο τελικό προσδοκώμενο αποτέλεσμα.

Έτσι κάποιος αγοραστής κατοικίας μπορεί τελικά να έχει στο σπίτι του αντί για πλακίδια Α' διαλογής και Α' ποιότητας, πλακίδια Β' και Γ' διαλογής και αντί για πλακίδια GRUP4 πλακίδια GRUP2 εντελώς ακατάλληλα για τη χρήση που προορίζονται.

Το τραγικό μάλιστα είναι ότι μπορεί να τα έχει επιλέξει ο ίδιος καθοδηγούμενος από 'ειδικούς' και σίγουρα πειστικούς πωλητές θεωρώντας ότι αγόρασε τα πιο ωραία.

Κονιάματα Επιχρισμάτων

Τα έτοιμα κονιάματα των σοβαρών βιομηχανιών πληρούν τις προδιαγραφές για αντοχή σε υγρασία, μεταβολή θερμοκρασίας, μηχανικές καταπονήσεις κλπ.

Αντιθέτως τα κονιάματα που συνήθως χρησιμοποιούνται στη χώρα μας παρασκευάζονται από ασβεστοπολτό και άμμο λατομείου ή σύνθεση και ποιότητα των οποίων επαφίεται κυριολεκτικά στη φιλοτιμία του τεχνίτη ή του ιδιοκτήτη της μάνδρας οικοδομικών υλικών.

Έτσι, παρατηρούμε πολύ συχνά ρωγμές και αποκολλήσεις σοβάδων σε μεγάλη έκταση, φαινόμενο ανύπαρκτο σε χώρες της κεντρικής και βόρειας Ευρώπης όπου τα κτίρια υφίστανται πολύ πιο έντονες καταπονήσεις σε ψύχος και υγρασία.

Με τις πρωτοβουλίες και προτάσεις που εισηγείται ο ΣΑΤΕ, μετά από συστηματική μελέτη του θέματος, οι διατάξεις αυτές θα μπορούσαν να απαλειφθούν και να αντικατασταθούν **με προβλέψεις που αποκαθιστούν το κύρος και την αξιοπιστία των ελλήνων κατασκευαστών και της ελληνικής διοίκησης, ως προς την ποιότητα των έργων, και καθιστούν «άνευ αντικειμένου» την παρουσία τουλάχιστον αυτού του «Επιτηρητή».**

Οι πρωτοβουλίες ΣΑΤΕ αποσκοπούν στη σύσταση:

- Παρατηρητήριου ΠΔΚ και Προμηθευτών και κατάργηση της Επιτροπής Διαπίστωσης Βασικών Τιμών της ΓΓΔΕ.
- Κλαδικού Συμβουλίου Τυποποίησης.

Για να γίνουν αυτά απαιτείται:

- Τροποποίηση άρθρου 21 του Ν.1418 (άρθρο 176 του Ν.3669)
- Άμεση εναρμόνιση ως προς τις τεχνικές προδιαγραφές με μέριμνα του Κλαδικού Συμβουλίου Τυποποίησης, χωρίς προϋπόθεση έκδοσης ΥΑ.
- Ρητή επιβεβαίωση-εγγύηση εναρμόνισης των τευχών δημοπράτησης (ΕΣΥ, ΤΣΥ) με τις ισχύουσες τεχνικές προδιαγραφές και τα εφαρμοστέα πρότυπα.
- Πρόβλεψη υποχρέωσης ενσωμάτωσης μόνο «προ-εγκεκριμένων» υλικών από το Παρατηρητήριο-ΠΔΚ.
- Ενδυνάμωση και ουσιαστικοποίηση του ρόλου των εργαστηρίων δοκιμών και ελέγχων του ιδιωτικού τομέα (γεωτεχνικές έρευνες, πρόδρομες εργασίες, έλεγχος και διασφάλιση ποιότητας κατά την κατασκευή, ευθύνη έγκρισης-αποδοχής υλικών)

Ακόμη προτείνουμε τη συμμετοχή της Ελλάδας στο γαλλικό εθνικό πρόγραμμα «**Règles de l' Art 2012**», (**Ρεγκλέ ντε Λαρτ 2012**) για την αναμόρφωση όλων των τεχνικών προδιαγραφών οικοδομικών έργων και έργων αστικών αναπλάσεων, με σκοπό την ενσωμάτωση των απαιτήσεων για εξοικονόμηση ενέργειας στον κτηριακό τομέα.

Στόχος όλων αυτών είναι:

Η ανάπτυξη, υιοθέτηση και εφαρμογή αξιόπιστων και αποτελεσματικών μηχανισμών, ώστε να μπορέσουμε να πείσουμε επιτέλους την ΕΕ (και τον έλληνα φορολογούμενο) ότι δεν χρειάζεται πλέον η «επιτήρηση» των ΔΕ από τον ΕΣΠΕΛ !.

Οφείλω ακόμη να επισημάνω ότι με την υποχρέωση αποκλειστικής εφαρμογής των Ευρωκωδίκων (ως 31/12/2010), κατά το σχεδιασμό και τη μελέτη των τεχνικών έργων, **καθίσταται επιτακτική και η εφαρμογή όλων των λοιπών προτύπων στα οποία παραπέμπουν οι Ευρωκώδικες για τα υλικά, την εκτέλεση εργασιών και τις δοκιμές και επιβάλλεται η απόσυρση κάθε αντιφατικού ή ασύμβατου προς αυτά τα κείμενα, εθνικού προτύπου ή προδιαγραφής.**

Μάλιστα, η υποχρέωση απόσυρσης όλων μη-συμβατών εθνικών τεχνικών κειμένων μέχρι 13/12/2010 ορίζεται στο έγγραφο ΔΙΠΑΔ/οικ/429, 25-5-2010, που υπογράφεται από τον Υπ. ΥΠΟΜΕΔΙ και απευθύνεται σε όλες τις αναθέτουσες αρχές.

Με βάση αυτό το έγγραφο – για να έχουμε μια εικόνα τι μέλλει να συμβεί – **οφείλουν να αποσυρθούν ή να τροποποιηθούν σημαντικά** (ακόμη έως βαθμού που μάλλον ευκολότερη θα είναι η πλήρης απόσυρσή τους), τα εξής νομοθετικά κείμενα:

1. Ο Ελληνικός Αντισεισμικός Κανονισμός (ΕΑΚ) - Απόσυρση
2. Ο Ελληνικός Κανονισμός Ωπλισμένου Σκυροδέματος (ΕΚΩΣ) – Απόσυρση
3. Το Β.Δ. κανονισμού φορτίσεων – Απόσυρση
4. Ο ΚΑΝΕΠΕ (Κανονισμός επισκευής κτιρίων) – Απόσυρση
5. Ο Κανονισμός Τεχνολογίας Σκυροδέματος - Αλλαγές
6. Ο Κανονισμός Τεχνολογίας Χαλύβων – Αλλαγές
7. Οι Προδιαγραφές Έργων ΠΤΠ – κατά το μέτρο που δεν λαμβάνουν υπόψη τους Ευρωκώδικες και τα Ευρωπαϊκά Πρότυπα Προϊόντων ή αναφέρονται σε αποσυρομένους κανονισμούς.

Ο κατάλογος αυτός είναι απολύτως ενδεικτικός.

Κυρίες και Κύριοι συνάδελφοι,

Δεν θα επεκταθώ. Θέλησα απλώς να υπογραμμίσω ορισμένες πτυχές του σοβαρού αυτού θέματος. Να επισημάνω κινδύνους, να περιγράψω διεξόδους.

Στον ΣΑΤΕ, εδώ και καιρό, σε συνεργασία με άλλες εργοληπτικές οργανώσεις μελετάμε συστηματικά και τεκμηριώνουμε συγκεκριμένες προτάσεις. Είμαστε σχεδόν έτοιμοι να τις διατυπώσουμε.

Θέλουμε να πιστεύουμε ότι θα βρούμε ευήκοα ώτα και ταυτόχρονα τη στήριξη του ΤΕΕ και σύσσωμου του τεχνικού κόσμου σ' αυτή την πρωτοβουλία μας.

Σας ευχαριστώ

Υ.Γ.: Για οποιαδήποτε επιπλέον πληροφορία ή διευκρίνιση, μπορείτε να καταφύγετε στην ιστοσελίδα μας και στα γραφεία μας. Όσο για προτάσεις, ευπρόσδεκτες, θα συνεξεταστούν από την ειδική ομάδα εργασίας η οποία μελετά το σοβαρό αυτό θέμα.